

Пише: Богдана Кољевић
уторак, 20 март 2012 23:43

Дакле – почело је. А да ли се ”по јутру дан познаје” или се ”први мачићи у воду бацају” тек ћемо видети, али помало слутим да ће пре бити ово прво. И не бих при том ником да кварим срећу предизборног полета, али је – са циљем општег побољшања политичког дискурса и политичког живота – неопходно сагледати садашње стање ствари, потенцијале и реалне домете. Анализа политичких дискурса странака у Србији, упркос неретко оправданим тврдњама о диспропорцији и огромном јазу између речи и дела, на упечатљив начин ипак сведочи о њиховим, јавним или мање јавним, матрицама и обрасцима мишљења. Лансиране предизборне пароле типичан су, и крајње илустративан, пример и (не)идеолошке суштине савремене политике и, не мање, битан пресек тренутног политичког стања и атмосфере. Да ли се проналазите у пароли ”Избор за бољи живот” или можда у слогану ”Покренимо Србију”? Да ли вас мобилише слоган ”За Србију знаш зашто” или пароле попут оних ”Јака Србија, јаки региони” или ”Истина”? Најзад, не личи ли ово све скупа на слабију изведбу једног *deja vu*? И није ли то чињеница која, можда, понајвише смета, разочарава и брине, уз разуме се, ону другу, да се при, ваљда, чистој свести и здравој памети, грађанима сервирају ове пароле?

И да не буде дилеме – уопште не мислим да је излизаност, потрошеност или недостатак и најмање оригиналности и инвентивности, кључни проблем, мада би и он већ био сасвим довољан да утврдимо да пароле нису ефектне. Али, кренимо редом. Парола ”Избор за бољи живот” сугерише да је највећа вредност, такорећи изнад свих осталих вредности, врховна и неупитна – *бољи живот*. Под ”бољим животом” се, опет, мисли пре свега на *материјалну сатисфакцију*, те је на тај начин нормативни оквир политичке странке која ово заступа смештен у сферу идеологије материјализма у њеном најпроблематичнијем облику, тј. оном који не циља примарно на успостављање једнакости у друштву него пре на одржавање постојећег *status quo*

о

-а, уз евентуално ”

побољшање живота

”. Али остаје, у најмању руку, нејасно, ко је

субјект

којем се ова парола обраћа?

Чији

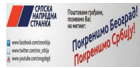
је тај ”

бољи живот

”? Побољшање

Пише: Богдана Кољевић
уторак, 20 март 2012 23:43

чијег материјалног положаја се овде тражи, или обећава, за које друштвене и социјалне класе је ово намењено? Успут, код сваке политичке странке која претендује да се препозна као "лева" никакве дилеме не би било (а и то би тек био нужан, али не и довољан услов, да би се могла назвати "левицом" – која у Србији, иначе, практично не постоји).

Паролу "Покренимо Србију" могло је, сви су изгледи, изнети много политичких странака, али та чињеница мање говори о њеној некаквој саморазумљивости или општеприваћености, а више о томе да идеолошка недефинисаност странке, која је њен аутор, остај

е жива и присутна. Посебан проблем лежи у чињеници да асоцијативност ове пароле битно садржи, као носећи, призив да је потребно

негде

се

покренути

, са старим, добро познатим тоналитетом да је за Србију, ваљда потребно да

не

куд

иде

. Стиче се утисак, дакле, да није реч о некаквом

унутрашњем кретању

него пре

спољашњем кретању,

измештању тј.

померању са тренутног места боравка.

Са треће стране, парола "За Србију знаш зашто", донекле слично претходном, али и сложеније од тога – упућује да

за Србију

треба гласати

из неког другог разлога ван ње саме

, тј. да се суштина налази у "

нечему

" што неко треба „

да зна

" – а што

није

сама Србија. Прећутна порука овог слогана је да треба гласати за Србију

да би се добило нешто

друго. Унутрашња некохерентност и неконзистентност уочљивија је ако се има у виду да

Пише: Богдана Кољевић
уторак, 20 март 2012 23:43

је носилац ове поруке странка националне, "десне" оријентације, чији је безмало целокупан програм садржан у постављању Србије на прво место, тако да је у том смислу порука најнепосредније противречна, и у крајњој импликацији, скоро самопоништавајућа. Поврх свега тога, парола је чак и језички, прецизније лингвистички, у најмању руку, полупроблематична, док је присутни мистицизам око тога шта је "најважније", по свему судећи последица тежње са "модерношћу" у комуникационом приступу јавности.

Слоган "Јаки региони јака Србија" хоће да каже да суштину јаке Србије представљају јаки региони, чак до те мере да *региони*, у политичком нормативизму, долазе *испред Србије*

Другим речима, кључна политичка порука је да нема ничег пречег и важнијег од пројектованих

региона

, односно да нису најпресудније ни Србија као

држава

, ни њена

децентрализација

него управо

регионализација,

од чије снаге треба да зависи и све остало. И

last but not least,

парола скоро месијанског призвука – "Истина". Да је ово била реклама за, рецимо,

Филозофски факултет, чак и тада би било логично да буде модификовано и изнесено у

нешто другачијем, можда упитном облику, док бисмо, да је реч о реклами за Богословски

факултет, сви вероватно рекли да је пренападна и неприлична. Али овде се управо о

томе и ради. Оваквом паролем, наиме, једна странка сугерише да је

власник истине,

односно, да је

истина у њеном неприкосновеном поседу.

Тако се прерогативи

објављене истине

тј. истине као

објаве

и као теолошког појма пребацују на поље

политичке истине

. Ствар је у томе да је, сем непорециве претенциозности

пароле, реч о, да тако кажемо, нелегитимном трансферу, у којем се *политичка истина (er go*

, ни научна ни филозофска ни теолошка истина)

супстанцијализује

и

Пише: Богдана Кољевић
уторак, 20 март 2012 23:43

присваја

, док њен ултимативни носилац треба да оличава ако не Богочовека, онда свакако, можда ничеанског

надчовека

. Најзад, да ствар буде невероватнија, док слоган "За Србију знаш зашто" једне националне конзервативне странке носи призив малтене постмодернизма, дотле парола "Истина" либерално-глобалистичке странке садржи скоро архаични призив и позив.

Разуме се, квалитет наших нових предизборних парола или, прецизније, њихова блискост по недостатку истог, ни по чему не значи да међу политичким странкама нема, некад и изузетно велике, политичке разлике. Још мање хоћу да кажем да на предстојеће изборе не треба изаћи, а поготово не да свој револт и непристајање треба исказати некаквим "белим листићима". Јер гласање на изборима није само *грађанско право* сваког појединца, оно је, иако не законска, због тога не мање

грађанска обавеза

. Зато, овај краћи осврт треба да послужи тек нашој свести о тренутном стању политичких дискурса у Србији. И док нема бољег – бирамо од одабраног. Али прилично сам сигурна да би нам српски маркетиншки магови свима заједно учинили услугу да је, рецимо уместо слогана, "Избор за бољи живот" стајало "За европску Србију", уместо "Покренимо Србију" можда "Време је за промене", уместо "За Србију знаш зашто" стари слоган "Ко сме да вас погледа у очи?" са некадашњим плакатима или "Зна Србија", уместо "Јаки региони јака Србија" рецимо "Развој целе Србије" и слично. Политичке поруке, политичке идеологије, политичке етике и естетике били би тако у потпуности сачувани, а ми бисмо се, уверена сам, осећали макар мало достојанственије. Овако, у нашем политичком сивом мору и новом предизборном циклусу, остаде, макар за сада, једна нормална, ефектна и транспарентна парола, оличена у једноставном, а опет толико битном – "Бирам Србију".

Српски политички *deja vu* – док, једнога дана, не буде било неких нових лица, програма и странака, можда бољих или, за почетак, свеснијих и доследнијих од ових сада.